

Professions i Patrimoni

Formació i Responsabilitat El cas dels i les arquitectes

Ja fa **30 anys** que uns companys amb visió de futur van decidir que calia fer un **curset** per difondre entre els i les professionals qüestions bàsiques i específiques de la intervenció en el patrimoni que la seva formació acadèmica havia obviat totalment. A les 29 edicions que van seguir es tractaren una enorme quantitat de criteris, coneixements, anàlisi de casos, debats, etc., encara que en cap ocasió no es parlés sobre la situació que els va donar origen. Com que una anàlisi objectiva de la realitat actual permet afirmar que aquella situació originària no ha canviat gaire, podem dir que **la raó existencial del Curset es manté**. Ara bé, l'actual reorganització acadèmica pot empitjorar encara més els estudis de grau o postgrau, tant dels i les arquitectes com dels altres professionals que intervenen tots plegats (moltes vegades distanciats) en la preservació del patrimoni.

Per totes aquestes raons, en la seva **XXX** edició, l'**AADIPA** ofereix un **Curset** per debatre i reflexionar sobre què cal fer per evitar l'empitjorament esmentat i, en la mesura que sigui possible, millorar la formació de qui no la va rebre i que tard o d'hora actuarà sobre el patrimoni. Atès que, en general, no es pot parlar de formació sense que es facin ben paleses les responsabilitats que la justifiquen, el Curset s'organitza entorn de la relació, no exempta de grans contradiccions, entre **formació i responsabilitat**.

Amb tot, no sembla raonable que el col·legi professional organitzador digui què han de fer altres professions i, per tant, la reflexió es fa prioritàriament sobre les i els arquitectes, tot i que es fan paleses les seves interdependències.

Per parlar de la **responsabilitat**, sigui pròpia o compartida, s'analitzen totes les tasques que poden fer i que el Curset concreta amb **casos actuals** representatius del millor que es fa ara. L'àmbit comprèn des del planejament —tant per a la protecció del patrimoni construït com per a la del paisatge— fins al reforç respectuós d'un edifici malmès pels anys (que arrossega, compte!, la responsabilitat penal de l'arquitecta o l'arquitecte), passant per la responsabilitat dels que són a les administracions. Per parlar de la formació, es presenten un seguit de **lliçons magistrals** de professionals que exerceixen, a més, com a professors. Cada sessió de matí o tarda es clou amb un **debat**.

A Umicore brand

Dades d'inscripció

Cognoms	
Nom	
Exercici professional	
Adreça	
CP i població	
Telèfon	
Adreça electrònica	
NIF	Núm col·legiat
Signatura	

Dades de facturació

☐	No emetre factura
☐	Emetre factura al mateix
☐	Emetre factura amb les dades següents
Empresa-Societat	
Adreça	
CP i població	
CIF/NIF	

XXX curset

Jornades internacionals sobre la intervenció en el patrimoni arquitectònic

13/16.12.07

Organitza

AADIPA, Agrupació d'Arquitectes per a la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic

Direcció

Josep Lluís González Moreno-Navarro, arquitecte

Equip de suport a la direcció

Gloria Bassegoda i Villagrasa, arquitecta
Mariona Genís i Vinyals, arquitecta
Clàudia Sanmartí i Martínez, arquitecta
Gemma Serch i Andreu, arquitecta

Professions i Patrimoni

Formació i Responsabilitat El cas dels i les arquitectes

Drets d'inscripció

(IVA 16% inclòs)

- » Membres de l'AADIPA: 225 + 36 = **261 €**
- » Arquitectes: 290 + 46,40 = **336,40 € (*)**
- » Arquitectes del COAC amb títol posterior a 2003 i menys de dos anys de col·legiació el 13 de desembre de 2006: 245 + 39,20 = **284,20 € (*)**
- » Estudiants: 110 + 17,60 = **127,60 € (*)**
- » Altres persones interessades: 325 + 52 = **377 €**

(*) Aquesta inscripció porta implícita l'alta gratuïta a l'AADIPA per l'any 2008.

Els acompanyants podran assistir, prèvia inscripció i pagament de l'import indicat, a:
» Sopar i sessió sobre el Mercat de Santa Caterina (13.12.07 a partir de les 20:15): **60 €/persona**
» Visita als castells de Gelida i Castellet (16.12.07): **25 €/persona**

Forma de pagament

- » Carregar en compte (arquitectes col·legiats)
- » En xec a nom del COAC
- » Per transferència bancària

CAIXA D'ARQUITECTES
3183-0800-83-000004369
(Adjunteu còpia de la transferència)

Els estudiants han d'enviar una fotocòpia del document que ho acrediti.

Informació

Secretaria de les Agrupacions Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Mar Requena
Neus Vime
Arcs 1-3, 4a planta
08002 Barcelona
Telèfon: +(34) 93 306 78 28
Fax: +(34) 93 412 39 64
aadipa@coac.cat

XXX curset

Jornades internacionals sobre la intervenció en el patrimoni arquitectònic

Formació i Responsabilitat El cas dels i les arquitectes

Professions i Patrimoni

13/16.12.07

Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

Dijous 13 de desembre 2007

MATINAL PRÈVIA	
9:30	Presentació de l'estudi i de la restauració que es podran apreciar in situ tot seguit. (sala d'actes del COAC, pl. Nova 5).
10:15	Trasllat a peu a:
10:30	Santa Maria del Mar (Barcelona). Estudi estructural Visita guiada per Màrius Vendrell i Saz, geòleg, Pere Roca i Fabregat, enginyer de camins i Reinald González, historiador, autors de l'estudi per encàrrec de la Generalitat de Catalunya i el Bisbat de Barcelona. Trasllat en metro a:
11:30	Església de les Llars Mundet (Barcelona). Restauració del Mural de Joan Josep Tharrats Visita guiada per Joan Casadevall i Serra, arquitecte, director del "Gabinete del Color", acadèmic del Patal, autor del projecte i director de les obres de restauració per encàrrec de la Diputació de Barcelona.
12:00	

15:30	INAUGURACIÓ DEL CURSET (Sala d'actes del COAC, pl. Nova 5. Barcelona) Josep Maria Carreté i Nadal, director general de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya Jordi Ludevid i Anglada, degà del COAC Rosa M. Canovas i Goller, presidenta de l'AADIPA
15:45	Presentació Josep Lluís González Moreno-Navarro, director del XXX Curset

LES LLEIS ACTUALS SOBRE FORMACIÓ I SOBRE PATRIMONI

16:00	La ineludible formació continuada: el caso del Código Técnico y la intervención en el Patrimonio. Josep Lluís González M.-N., arquitecte, catedràtic de l'ETSA Barcelona, acadèmic del Patal
16:30	El marco jurídico de la gestión del Patrimonio: régimen actual y posibles reformas. Javier García Fernández, catedràtic de Derecho Constitucional, director de la revista "Patrimonio Cultural y Derecho"

EL PAPER DELS ARQUITECTES A LA GESTIÓ DEL PATRIMONI

17:00	Las Administraciones Autonómicas y el gasto en preservación del Patrimonio Histórico. Juan Alonso Hierro, economista, professor TU Universidad Complutense
17:30	La experiencia en la gestión privada. Gabriel Morate Martín, director del Programa de Conservación del Patrimonio Histórico Español de la Fundación Caja Madrid
18:00	PAUSA-CAFÉ
18:30	Una gestión pública interdisciplinar: El caso del IAPH en el marco autonómico. Román Fernández-Baca Casares, arquitecto, director del Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico, académico del Patal
19:00	La pluralitat com a aprenentatge en la intervenció en el patrimoni. Lluís Bayona i Prats, arquitecte, cap del Servei de Monuments de la Diputació de Girona
19:30	DEBAT 1 Quin és el possible paper de l'arquitecte en la gestió? Quina ha de ser la seva formació? J. García, J. Alonso, G. Morate, R. Fernández-Baca, L. Bayona, Albert Pla i Gisbert, arquitecte i Màrius Vendrell i Saz, geòleg, professor de l'UB Moderador: Josep Maria Carreté i Nadal, dtor. gral. de Patrimoni Cultural (per confirmar)
20:00	DESCANS

20:15	La experiencia en la gestión pública local a Barcelona: el caso del barrio y del mercado de Santa Caterina Ricard Fayos i Molet, arquitecte, Benedetta Tagliabue, arquitecta
21:30	DEBAT 2 El cas del barri i del mercat de Santa Caterina R. Fayos, B. Tagliabue, Hubbertus Pöppinghaus, arquitecte i Rafael Díez Barreñada, arquitecte, professor de l'ETSA Barcelona. Moderador: Rosa M. Canovas i Goller, arquitecta
22:00	Trasllat a peu Visita i SOPAR-REFRIGERI OFICIAL al Mercat de Santa Caterina

Divendres 14 de desembre 2007

EL PLANEJAMENT COM A EINA DE PROTECCIÓ

9:30	Marc teòric I. El arquitecto, el planeamiento y la protección del Patrimonio. Margarita Costa Trost, arquitecta, professora de l'ETSA Barcelona
10:00	Cas I. Un modelo de gestión: la revitalización del "barri vell" de Girona. Rosa Maria Cánovas i Goller, arquitecta, cap de Secció de Patrimoni Arquitectònic i Habitatge de l'Ajuntament de Girona
10:30	Marc teòric II. El paisaje histórico urbano, la Convención del Patrimonio Mundial y el Memorandum de Viena. Pere de Manuel González, historiador de l'art, acadèmic del Patal, vicepresident d'ICOMOS España
11:00	PAUSA-CAFÉ
11:30	Cas II. La preservación del paisaje: la sierra de los molinos del Campo de Criptana (Ciudad Real). Rafael Mata Olmo, geógrafo, catedràtic UA de Madrid
12:00	Cas III. 30 años de Planes Especiales: del PERI del Puig de Sant Pere en Palma de Mallorca al PEU de la Vila Vella de Tossa de Mar (Girona). Joana Roca Cladera, arquitecta, directora general d'Habitatge de l'Ajuntament de Palma, acadèmica del Patal
12:30	Docència. De la protección singular a la gestión creativa del Patrimonio Cultural y Natural: una perspectiva docente. José M Ezquiaga, arquitecto, sociólogo, profesor de la UP de Madrid.
13:15	DEBAT 3 Quin és el paper de l'arquitecte en el planejament? Quina ha de ser la seva formació? M. Costa, R. M. Cánovas, P. de Manuel, R. Mata, J. Roca, J. M. Ezquiaga Moderador: Fernando Álvarez Prozorovich, arquitecte, professor de l'ETSA, Barcelona.

ESTUDIS PREVIS PER A CONÈIXER EL PATRIMONI

16:00	Cas I. Estudios previos de arbotantes y botareles de la "catedral" de Castelló d'Empúries (Girona). Josep Lluís González M.-N., arquitecte, catedràtic de l'ETSA Barcelona, acadèmic del Patal
16:30	Marc teòric I. Conocer la construcción historica: el caso de las bóvedas tabicadas extremeñas y catalanas. Manuel Fortea Luna, maestro bovedero, arquitecto, doctor en historia, académico del Patal
17:00	Docència I. Estrategias docentes para la comprensión de las estructuras históricas. Lorenzo Jurina, ingegnere civile, Facoltà d'Architettura del Politecnico di Milano
17:30	PAUSA-CAFÉ

18:00	Marc teòric II. Edificio histórico y arqueología: un compromiso entre exigencias, responsabilidad y formación. Luis Caballero Zoreda, arqueólogo. Instituto de Historia CSIC, académico del Patal
18:30	Cas II. Tres estudios previos con distintos desenlaces. Leopoldo Gil Cornet, arquitecto de la Institución Príncipe de Viana del Gobierno de Navarra, profesor de la Escuela de Arquitectura de la Universidad de Navarra, académico del Patal.
19:00	Cas III. Los estudios previos de la Iglesia de San Pablo de Valladolid. Eduardo González Fraile, arquitecto, profesor de la ETSA Valladolid, académico del Patal
19:30	Docència II. La enseñanza de las más recientes tecnologías para los estudios previos. Jesús Barrios Sevilla, catedràtic de la ETSA Sevilla
20:15	DEBAT 4 Quin és el paper de l'arquitecte en els estudis previs? Quina ha de ser la seva formació? J. L. González, M. Fortea, L. Jurina, L. Caballero, L. Gil, E. González, J. Barrios i César Díaz i Gómez, arquitecte, catedràtic de l'ETSA Barcelona. Moderador: Pere Roca i Fabregat, enginyer, catedràtic de l'ETSECCP, acadèmic del Patal

Dissabte 15 de desembre 2007

EL PROJECTE I L'OBRA D'INTERVENCIÓ (sessió matí)

9:30	Cas I. La rehabilitación integral del castillo del Paborde de la Selva del Camp (Tarragona). Albert Casals i Balagué, arquitecte i professor de l'ETSA Barcelona, acadèmic del Patal Irene Oliver i Montell, arquitecta
10:00	Cas II. El refuerzo estructural de unos castillos en el norte de Italia. Lorenzo Jurina, ingegnere civile, Facoltà d'Architettura del Politecnico di Milano
10:30	Cas III. El proyecto de rehabilitación de Sta. Clara de Córdoba. Gabriel Ruiz Cabrero, arquitecto, catedràtic de proyectos de la ETSA Madrid
11:00	Luis Caballero Zoreda, historiador, investigador del CSIC, académico del Patal
11:30	PAUSA-CAFÉ Docència I. La enseñanza del proyecto de intervención en el patrimonio. Alfonso Muñoz Cosme, arquitecto, profesor de la ETSA Madrid
12:00	Cas IV. Restauración de un monumento y su territorio: el caso de la Muralla nazarí de la Alberzana en el Albaicín (Granada). Javier Gallego Roca, arquitecto, profesor de la ETSA Granada, académico del Patal
12:30	Cas V. Estudios previos, proyecto y obras de restauració y intervenció en Castell de Castellet de Castellet i la Gornal (Barcelona) para la Fundació Abertis. Joan Albert Adell i Gisbert, doctor arquitecte
13:30	Final de la sessió de matí de Projecte i Obra

EL PROJECTE I L'OBRA D'INTERVENCIÓ (sessió tarda)

16:00	Cas VI. El puente medieval de Villafranca del Cid (Castellón). Fernando Vegas López-Manzanares, arquitecto, académico del Patal, profesor de la ETSA València
16:30	Docència II. Deshacer la arquitectura. Camila Mileto, arquitecta, profesor de la ETSA València
	Jorge Otero Pailos, arquitecto, profesor de Preservación y Arquitectura en la Columbia University de New York

EL XXX CURSET, UNA OCASIÓ IRREPETIBLE ?

Estem en un moment crucial. La integració a Europa (uns del fets més positius dels darrers decennis) pot tenir "efectes col·laterals" no gaire desitjables per a la arquitectura del nostre país: l'arquitecte d'ampli espectre, anomenat "espanyol", pot derivar cap l'arquitecte europeu de perfil quasi únicament artístic. Deixant per altres fóruns els aspectes més generals, el Curset es una ocasió (irrepetible?) per a reflexionar i fer-nos altre cop preguntes molt antigues, però mai contestades de debò com, per exemple: en qui, o quins, o com, han de quedar dipositats els coneixements de síntesi, culturals, de gestió i projectuals d'amplíssim espectre, que són imprescindibles per projectar i dirigir les obres de intervenció en el patrimoni? En els pròxims mesos es prendran decisions pràcticament irreversibles. Estem a temps encara per a debatre i concloure sobre qué creiem que és el millor per a la protecció del nostre patrimoni arquitectònic.

17:00	DEBAT 5 Quin és el paper de l'arquitecte en la intervenció? Quina ha de ser la seva formació? A.Casals, I. Oliver, L. Jurina, G. Ruiz, L. Caballero, A. Muñoz, J. Gallego, J. A. Adell, F. Vegas, C. Mileto i J. Otero
17:30	PAUSA-CAFÉ

EL FUTUR DE LA FORMACIÓ ACADÈMICA I CONTINUADA DE L'ARQUITECTE

18:00	El marco formativo actual: criterios para su renovación Josep Lluís González M.-N., arquitecte, catedràtic de l'ETSA Barcelona, acadèmic del Patal
18:30	Una iniciativa singular: la Fundació Miquel Llabrés Feliu de les Illes Balears
18:45	TAULA RODONA 1 La ineludible formació continuada. L'experiència dels Màsters autofinançats i la dels Màsters oficials. Ponents anteriors amb docència en Masters i Eduardo Mosquera Adell, catedràtic de la ETSA de Sevilla Moderador: Vander Sávio Lemes da Silva, arquitecte, director de l'Àrea d'Ocupabilitat del COAC on està inclosa l'Escola Sert.
19:15	TAULA RODONA 2 Els estudis de grau: optativitat u obligatorietat L'experiència de les Escoles amb docència de grau Ponents anteriors amb docència en grau. Moderador: Josep Bertran Ilari, arquitecte, director de l'ETSA de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona
19:45	DESCANS
20:00	TAULA RODONA 3 L'opinió de les entitats implicades Representant de la administració autonòmica d'educació superior. Representant de la administració autonòmica de protecció del patrimoni arquitectònic Representant dels Arquitectes de España, CSCAE Representant de les agrupacions AADIPA i Patal. Representant de les empreses constructores ARESPA. Representant dels arquitectes joves AJAC i AADIPA Moderador: Carles Crespo i Veigas, arquitecte, Secretari del COAC (per confirmar)
20:45	DEBAT FINAL I CONCLUSIONS Claus de la formació acadèmica i post acadèmica dels arquitectes que han de protegir el patrimoni. Elaboració de propostes. Representants dels ponents Representants dels directores de les escoles d'arquitectura catalanes Representants dels directores de Màsters d'Espanya. Moderador: Josep Lluís González Moreno-Navarro, director del XXX Curset.

Diumenge 16 de desembre 2007	
9:30	Sortida en autocars des del COAC de Barcelona (Plaça Ramon Berenguer – Via Laietana)
10:00	Castell de Gelida (Barcelona) Visita acompanyats d'Ester Colls i Rissech i Alfred Pastor i Mongrell, arquitectes de la Generalitat de Catalunya, autors del projecte i directores de les obres de restauració promogudes per l'Associació d'Amics del Castell i l'Ajuntament de Gelida i finançades per l'INCASOL.
12:00	Castell de Castellet a Castellet i la Gornal (Barcelona) Visita acompanyats per Joan Albert Adell i Gisbert, arquitecte autor del treballs d'intervenció per encàrrec de la Fundació Abertis.
13:45	Retorn autocars al COAC de Barcelona